

MAGYAR GERONTOLÓGIA

14. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2022. 14. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Hagyományörző sportágak - íjászat és lovaglás -, mint rekreációs tevékenység, akár minden korosztály számára

(Traditional sports – archery and horse riding – as recreational activities
for all ages)

Pásztk Norbert

Miskolci Egyetem, Egészségtudományi kar

Kulcsszavak: idős sport, hagyományörző sportág, rekreáció, íjászat, lovaglás

A mai értelemben vett hagyományörző sportágak ősidők óta jelen vannak az emberek életében, azonban pár száz évvel ezelőtt még nem a szabadidő aktív eltöltése volt a céljuk, hanem az életben maradás és a zsákmányszerzés. Az idők folyamán viszont megváltoztak funkcióik és sportágak lettek belőlük, melyek jó rekreációs lehetőségként szolgálhatnak az érdeklődők számára. Az íjászat és a lovaglás fejleszti az ember fizikális és szellemi kondíciót, valamint lelki feltöltődésre is alkalmas lehet, bármely korosztály számára. Mindkét sportágban megjelenik a tehetségfejlesztés, mint fontos tényező, annak érdekében, hogy a szabadidős és profi sportolók utánpótlása egyaránt biztosított legyen.

Az íjászat és a lovaglás talán a két legnépszerűbb hagyományörző sportág Magyarországon. Legtöbben nem is gondolják, milyen sokan űzik ezeket a sportágakat és hány versenyt tartanak hétvége az ország különböző pontjain, szinte egész évben.

A hagyományörzés manapság virágkorát éli, mivel nagyon sok embert érdekel a történelem, annak felelevenítése, a hagyományok fenntartása. A hagyományörzésnek és az ezen belül végezhető tevékenységeknek számos előnye létezik. Első, talán a legfontosabb a mozgás fontossága. Kiváló lehetőség nyílik itt az aktív kikapcsolódásra, mozgásra, edzésre. Jellemző, hogy előbb utóbb a legtöbb hagyományörző felkeres egy egyesületet és csatlakozik hozzájuk.

Ezekben a csapatokban általában nagyon jó a társaság, azonos érdeklődésű emberek vannak és a kikapcsolódás, megfelelő mozgás biztosított.

Mindkét sportág bármely életkorban művelhető 6-7 éves kor felett. Az idősebb korosztály is gyakran végzi ezeket a mozgásformákat, melyeknek közösség összetartó ereje is van. Összehozza a különböző generációkat egy hagyományőrző program, sportesemény, előfordul, hogy nagyszülő és unoka együtt jár lovagolni, íjászkodni közös programként.

Lovaglás

Szakképzett lovas szakemberek, oktatók és túravezetők, valamint megfelelően képzett, nyugodt, pálya és terep, biztos lovak,- ezek talán leglényegesebb elemei a biztonságos lovaglásnak, főként kezdő lovasok esetében. A lovaglás olyan sporttevékenység, mely a lovas és ló harmonikus együttműködésére épül. Szinte minden izmot megmozgat, és jelentős szerepe van mind a prevenció, mind a terápia terén, számos betegség esetén. Akár lelki, testi vagy szellemi kikapcsolódásra, gyógyulásra vágyik az ember, a lovaglás során mindent megkaphat, ami a holisztikus egészséghez szükséges. Hiszen mi lehetne felemelőbb érzés, mint a vágta egy gyönyörű erdőben vagy mezőn? Nem véletlen tehát, hogy manapság egyre népszerűbb, nagyon sokan választják a kikapcsolódás ezen formáját (Bóka-Dinya, 2019).

Egy másik élőlényel dolgozhatunk együtt, azonban ezt a több száz kilós élőlényt megfelelően kell tudni kezelni, irányítani, ami nem könnyű feladat. A lónak és lovasnak megfelelő összhangban kell lennie ahhoz, hogy eredményesen tudjanak együtt dolgozni. Minden ló más és más, eltérő a személyiségük és nem passzolnak minden lovashoz. Az oktatók feladata ez is, hogy a megfelelő ló-lovas párosítást kiválassza az oktatáshoz. Minél több lovon ül valaki, annál többet tanulhat, annál több mindent tapasztalhat, ezért nem szabad egy „kedvenc” lónál leragadniuk a kezdőbb lovasoknak.

Szokták mondani, hogy a „magyar lovas nemzet”, ami igaz is, hiszen a honfoglaló magyarok harcmodorától egészen napjaink nemzetközi versenyzőikig minden korszakban találkozhattunk a lovakkal és folyamatosan jelen voltak történelmünkben. Magyarországon pedig minden lehetőség adott a lovasturisztikai fejlesztésekre, a kínálat bővítésére is (Müseler, 2000; Sly, 1999).

Íjászat

Az íjászat egy manapság egyre népszerűbbé váló sportág, szabadidős és hagyományőrző tevékenység, mely minden korosztály számára elérhető. A Magyar Íjász Szövetség honlapja

szerint csak a Budapesti és Pest megyei régióban több, mint 50 egyesület működik és ebben nincsenek benne a nem Magyar Íjász Szövetség tagságú egyesületek.

Az íjászatot szintén 6-7 éves korban szokták elkezdni és sok csapatban akár 80-90 évesen is íjászkodnak néhányan. Fontos figyelembe venni, hogy az íjászat alapvetően egy egyoldalú mozgásforma, mivel a lovasíjászok kivételével általában mindenki csak egyik kézzel lő. Tehát a másik oldal erősítésére, edzésére is oda kell figyelni, melyet különböző kiegészítő gyakorlatokkal is megtehetünk, annak érdekében, hogy megelőzzük a gerinc és az izmok egyoldalú terhelését. Az idősebb korosztály számára itt is fontos a fokozatosság és a rendszeresség. Idősebb korban is fontos a megfelelő látás és jó egyensúly a sportág műveléséhez (Baranyi, 2009; Horváth-Mátyás-Kulcsár-Mátyás, 2009).

Irodalomjegyzék

- 1, Bóka, F. – Dinya, E. (2019): A lovaglás, mint a rekreáció egyik lehetősége. Recreation tudományos magazin 9.1 14-17. o. DOI: 10.21486/recreation.2019.9.1.2
- 2, Sly, D. (1999): A lovaglás gyakorlati kézikönyve. Alexandra Kiadó. Budapest
- 3, Müseler, W. (2000): A lovasoktatás kézikönyve, Mezőgazda Kiadó. Szentendre
- 4, Baranyi, T. I. (2009): Tanulmányok a tradicionális íjászatról. Kvintesszencia Kiadó. Debrecen
- 5, Horváth, Zs. – Mátyás-Kulcsár, É. – Mátyás, Sz. (2009): A kezdő íjászok kézikönyve. Mátyás Szabolcs és Társa magánkiadás, Budapest

A szerző:

Pásztk Norbert mestertanár a Miskolci Egyetem, Egészségtudományi Karán.